

SHOWTANSSIN ARVIOINTIMENETELMÄT JA KILPAILUKULTTUURI SUOMESSA

Eettiset periaatteet ja soveltaminen opetuksessa

Inka Hartikainen
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2025
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma
Showtanssin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Inka Hartikainen

Opinnäytetyön otsikko: Showtanssin arviointimenetelmät ja kilpailukulttuuri Suomessa: Eettiset periaatteet ja soveltaminen opetuksessa

Työn ohjaajat: Liisa Heikkinen ja Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2025

Sivumäärä: 36 + 1 liite

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan suomalaisia showtanssikilpailuja ja niiden tanssikasvatuksellisia merkityksiä. Työssä on käytetty lähteinä tanssin kansainvälisiä ja kansallisia kattojärjestöjä, sekä suomalaisia pienempiä toimijoita. Työ tutkii miten kilpailuista saatua palautetta sekä kilpailukulttuuria voidaan hyödyntää tanssinopetuksessa. Showtanssin määritelmää on analysoitu tanssin kattojärjestöjen ja suomalaisten tanssikoulujen opetussuunnitelmien sekä kilpailusääntöjen pohjalta. Työssä on hyödynnetty kokeneiden tanssinopettajien haastatteluja, jotka vievät oppilaitaan säännöllisesti kilpailuihin. Haastattelujen perusteella on tehty tutkimusta, miten kilpailut vaikuttavat tanssijan kehitykseen sekä hänen tanssikäsitykseensä ja itsetuntoonsa. Tanssikasvatuksen näkökulmasta on tärkeää ymmärtää kuinka kilpailukulttuuri muokkaa tanssinopetusta ja oppilaiden motivaatiota pitkällä aikavälillä. Tanssikilpailut voivat olla merkittävästi tanssijaa muokkaavia ja kasvattavia kokemuksia. Niillä on todettu olevan merkittäviä vaikutuksia niin tanssijan motivaatioon, itsetuntoon, kuin paineensietokykyynkin. Kilpailu voi parhaimmillaan syventää tanssikäsitystä ja yhteisöllisyyttä, mutta vaatii tuekseen pedagogista harkintaa ja psyykkistä valmennusta. Työn tavoitteena oli selvittää, mitä hyötyjä ja mahdollisia haasteita tanssijat ja koreografit kokevat kilpailutilanteissa sekä miten kilpailukäytännöt ja arviointimenetelmät vaikuttavat showtanssin opetukseen ja kehitykseen. Showtanssin moniulotteisuus ja vaikeasti määriteltävä rakenne haastavat arviointia, mutta toisaalta tukevat lajin ilmaisullista rikkautta. Saatujen vastausten perusteella tanssikilpailuiden pedagoginen hyöty kasvaa, kun arviointiin ja osallistumiseen suhtaudutaan oppimista ja ilmaisua tukevasta näkökulmasta – ei pelkästään suorituskeskeisesti. Lopulta kilpailukulttuurin vaikutukset riippuvat siitä, millaisessa kontekstissa ja asenteessa kilpailuihin osallistutaan. Oikein ohjattuna ne voivat tarjota merkittäviä oppimiskokemuksia ja tukea tanssijan kokonaisvaltaista kehitystä. Opetuksessa tulisi pohtia, millaiset tapahtumat ja arviointitavat palvelevat parhaiten tanssijoiden henkistä kasvua ja tanssitaidollista kehitystä.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Program in Dance Teacher
Option of Show Dance

Author: Inka Hartikainen

Title of thesis: Showtanssin arviointimenetelmät ja kilpailukulttuuri Suomessa: Eettiset periaatteet ja soveltaminen opetuksessa

Supervisors: Liisa Heikkinen and Petri Hoppu

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2025

Number of pages: 36 + 1 appendix

This thesis examines the role of Finnish show dance competitions in dance education and their pedagogical impact on dancers and choreographers. The study utilizes sources from national and international dance organizations, as well as insights from experienced dance teachers through interviews. It explores how competition feedback and culture can be integrated into teaching practices, and how these elements influence dancers' development, self-esteem, and perception of dance.

The research highlights both the benefits and challenges of competition culture. Competitions can enhance technical skills, performance experience, and motivation, but they also require pedagogical care to avoid excessive pressure or self-criticism. Evaluation methods—both numerical and written—are examined for their educational value, despite their inherent subjectivity.

The findings suggest that when approached with a focus on learning and expression rather than solely performance, competitions can significantly support a dancer's holistic growth. Ultimately, the pedagogical effectiveness of competitions depends on the context, the teacher's approach, and how well the event serves the dancers' artistic and personal development.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT	4
SISÄLLYS	5
1 JOHDANTO	6
2 SHOWTANSSIN MÄÄRITELMÄ.....	8
2.1. Kattojärjestöt.....	8
2.2. Suomalaisten tanssikoulujen ja opistojen kuvaukset	9
3 TANSSIN ARVIOINTI KILPAILUKONTEKSTISSA	12
3.1. Arvioinnista yleisesti	12
3.2. Arvioitavat osa-alueet	14
3.3. Tuomari ja raatitoiminta	16
3.4. Katselmusten rooli tanssitapahtumien kentällä.....	18
3.5. Arvioinnin eettiset periaatteet	20
4 KILPAILUKULTTUURI.....	22
4.1. Tanssitapahtumien osallistujien kotipaikkakuntien vertailu	23
4.2. Kilpailukulttuuri yhdistää ja inspiroi	25
4.3. Kilpailuiden kompastuskivet sekä kilpailukulttuurin varjopuolet	26
4.4. Arviointimenetelmien ja kilpailukulttuurin hyödyntäminen showtanssin opetuksessa	27
5 POHDINTA	29
5.1. Showtanssin määrittelyn hankaluus.....	29
5.2. Showtanssin arvioinnin haasteet ja periaatteet.....	30
5.3. Tanssin kilpailukulttuurin opit.....	31
5.4. Kilpailujen opit tanssinopetuksen apuna.....	32
LÄHTEET	34
LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Tämä työ tarkastelee showtanssikilpailujen käytäntöjä ja arviointimenetelmiä sekä niiden merkitystä lajin kehitykselle ja opetukselle. Erityisesti työssä pohditaan kilpailemisen vaikutuksia yksittäisen tanssijan kehitykseen valmentajan näkökulmasta hyödyntäen myös haastatteluaineistoa.

Työssä käsitellään showtanssin määrittelyä ja sen suhdetta muihin tanssilajeihin sekä syvennyttään arvioinnin näkökulmiin kilpailukontekstissa. Tarkastelun kohteina ovat arvioitavat osa-alueet, tuomarityöskentely sekä arviointiin liittyvät eettiset kysymykset. Arviointimenetelmiä käsitellään sekä kansainvälisesti International Dance Organisationin (IDO) että kansallisesti Finnish Dance Organisationin (FDO) ja muiden suomalaisten toimijoiden tasolla. Lisäksi työssä pohditaan tanssikatselmusten merkitystä tanssin kentällä ja niiden arviointimalleja.

Kilpailukulttuuria tarkastellaan sekä yhdistävänä ja motivoivana tekijänä että siihen liittyvien haasteiden kautta. Työssä pyritään myös selvittämään, kuinka erilaisia arviointimenetelmiä ja kilpailukulttuuria voidaan hyödyntää showtanssin opetuksessa ja kehittämisessä. Tutkimuskysymykseni on ”Miten tanssijat ja koreografit hyötyvät showtanssikilpailuista, ja mitä haittapuolia niissä piilee?”

Työ on tehty tarkastelemaan kilpailujen tanssikasvatuksellista merkitystä showtanssille. Olen tullut siihen tulokseen, että kilpailukokemus jää kovin suppeaksi, jos keskitytään analysoimaan pelkkää omaa suoritusta ja sijoitusta tutustumatta tarkemmin kyseisen tanssitapahtuman arvopohjaan, tuomaristoon, sekä muihin tanssijoihin ja koreografeihin. Kilpailutapahtuman kokonaisvaltaisempi tarkastelu auttaa tulkitsemaan kilpailuista saatua palautetta ja edistää niin tanssijoiden kuin koreografienkin oppimista.

Omaan pitkän kilpailutaustan ja olen käynyt laajalti erilaisissa tanssitapahtumissa ympäri Suomen. Opiskellessani showtanssia pääaineenani olen halunnut selvittää, miten eri tavoin showtanssia voidaan arvioida, ja miten arviointitavat saataisiin palvelemaan tanssijoita ja tanssinopettajia vieläkin paremmin. Työn tarpeellisuus liittyy keskeisesti myös omaan rooliini työelämässä. Haluan viedä omia

oppilaitani tulevaisuudessa kilpailuihin ja haluan tehdä siitä tanssijoita mahdollisimman hyvin palvelevaa.

2 SHOWTANSSIN MÄÄRITELMÄ

Showtanssi on Suomessa suosittu ja monipuolinen tanssilaji, joka yhdistelee eri tanssityylejä, kuten jazzia, nykytanssia, balettia ja katutanssilajeja. Showtanssiteoksissa on yleisesti aina jokin juoni, idea, tai visuaalinen konsepti (Finnish Dance Organisation 2025). Showtanssia harrastetaan Suomessa niin tanssikouluissa kuin seuroissakin ja siinä kilpaillaan aktiivisesti niin yksityisten järjestäjien kilpailuista aina SM-kilpailuihin ja kansainvälisiin kilpailuihin asti. Suomalaiset showtanssijat ovat menestyneet hyvin myös kansainvälisillä areenoilla. Showtanssi toimii sateenvarjona usealle eri lajille ja näiden yhdistelmille. Lajin tarkka määrittelyminen on varsin hankalaa ja vaihtelee aina kontekstin mukaan. Seuraavassa luvussa avataan eri tahojen määritelmiä showtanssille, ja etsitään niistä yhtäläisyyksiä.

2.1. Kattojärjestöt

IDO (International Dance Organization 2024) määrittelee showtanssin vapaasti käännettynä seuraavasti: Showtanssilla ei ole omaa tanssitekniikkaa. Showtanssi perustuu laajimmassa merkityksessään baletin, jazzin ja/tai modernin ja nykytanssin tekniikoihin. Vaikka se ei ole pakollista, on mahdollista käyttää mitä tahansa näistä tanssilajeista esityksen kokoonpanossa. Muita tanssilajeja / tekniikoita (esim. discodance, hip-hop, popping, break dance / breaking, tap-tanssi jne.) ja jopa taiteellisia urheilulajeja, kuten akrobatia ja voimistelu, voidaan myös sisällyttää, mutta niiden ei pitäisi olla hallitsevassa osassa esitystä, sillä esityksen tulee olla arvioitavissa yllä mainittujen kattolajien sateenvarjon alla, ja tuomarit on valikoitu tehtävään kattolajien asiantuntemuksen perusteella. (International Dance Organization 2024.)

Show Dance mahdollistaa myös erilaiset nostot (paitsi lapsille), rekvisiitan, huulisykkauksen, ja muut teatteritehosteet. IDO Show Dancella on aina oltava teema, tarina tai näkyvä konsepti viihdyttääkseen, koskettaakseen ja / tai lähettääkseen viestin yleisölle. Esityksellä on oltava otsikko. Konseptin, tarinan,

teeman tai idean on oltava täysin ymmärrettävä, ja se ilmaistaan tanssiliikkeillä, jotka noudattavat esitettävää teosta. (International Dance Organization 2024.)

Akrobaattiset liikkeet ovat sallittuja esittävien taiteiden yleisten määräysten mukaisesti. Akrobaattiset liikkeet arvioidaan esityskriteerien mukaisesti, eivätkä ne saa koskaan hallita teosta. Niiden on oltava sopuinnussa idean tai teeman kanssa. (International Dance Organization 2024.)

Musikaalisuus, tanssin ja kuvioiden monipuolisuus, omaperäisyys, kokonaisuus ja yksilöllinen koreografia arvioidaan. On tärkeää esittää esityksessä idean, musiikin, tanssin, koreografian, puvun ja rekvisiitan yhtenäisyyttä, koska koko kuva käytetään arvioinnissa. (International Dance Organization 2024.)

Finnish Dance Organisationin (FDO) mukaan showtanssi perustuu johonkin seuraavista tekniikoista: jazz/lyrical, baletti, moderni tanssi tai nykytanssi. Teokseen voi sisältyä myös muiden tanssilajien elementtejä, mutta niiden ei tule olla hallitsevassa roolissa. Vakiotanssit, latinalaisamerikkalaiset tanssit ja Rock'n'Roll ovat kiellettyjä. Nostot (ei lapsiryhmissä), akrobatia, rekvisiitan käyttö, huulisynkka sekä muut teatraaliset elementit ovat sallittuja. International Dance Organisationin (IDO) mukaan showtanssiteoksessa tulee aina olla jonkinlainen juoni, tema tai visuaalinen konsepti, joka tekee esityksestä yleisöä viihdyttävän. (Finnish Dance Organisation 2025.)

2.2. Suomalaisen tanssikoulujen ja opistojen kuvaukset

Eri suomalaisten toimijoiden kuvaukset korostavat lajin monimuotoisuutta, mutta painopisteet ja lähestymistavat vaihtelevat. Tutkin eri tanssialan yhdistysten, tanssikoulujen ja kansalaisopistojen nettisivuilta laji-, ja tuntikuvauksia showtanssista.

Pääkaupunkiseudun Tanssikoulu DCA korostaa tanssitekniikan monimuotoisuutta ja showtanssin visuaalisia elementtejä, kuten pukuja ja rekvisiittaa (Tanssikoulu DCA 2025).

Tanssikoulu Å korostaa kuvauksessaan showtanssille tyypillisiä tanssillisia elementtejä, kuten hyppyjä, piruetteja ja akrobatiaa. Nämä tekevät tanssista näyttävää. (Tanssikoulu Å 2025.)

Pirkanmaan Dance Actions keskittyy showtanssin kuvauksessa lajin esittävyteen, eläytymiseen ja tanssin tuomaan iloon. Tuntien kerrotaan sisältävän paljon tekniikkaharjoituksia. Dance Actions mainitsee kuvauksessaan opettajan oman tyylin vaikutuksen tuntien sisältöön. (Dance Actions 2025.)

Kauhavan ja Seinäjoen Miloff-Tanssiopisto kuvailee showtanssia energiseksi ja viihdyttäväksi tanssilajiksi. Tanssiopisto yhdistää kuvauksessaan showtanssin musikaalien ja pop-kulttuurin maailmaan, korostaen esiintymistaitoja sekä lavakarismaa. (Miloff- Tanssiopisto 2025.)

Oulun Tanssikeskus Citydance kuvailee showtanssia vauhdikkaana lajina, jossa tanssitaan eri musiikkityyleihin. Lajia kuvataan opettajalähtöisenä, eli opettajan oma persoonallinen tyyli vaikuttaa tuntien sisältöön. (Tanssikeskus Citydance 2025.)

Rovaniemen HotCakes painottaa showtanssin kuvauksessa lajin pohjautuvan jazz-tanssiin ja balettiin, mutta kuvauksessa mainittiin myös showtanssin monipuolisuus ja vaikutteet myös muista tanssilajeista (Hot Cakes tanssikoulu 2025).

Kaikkien tanssikoulujen kuvauksissa mainittiin siis showtanssin monipuolisuus, sekä usean eri tanssilajin vaikutteet.

Lahden tanssiopiston nettisivujen 2025 kuvaus showtanssista kertoo, että showtanssi on monipuolinen esittävän taiteen laji, jossa voivat yhdistyä mitkä tahansa tanssin lajit ja tyylit. Opetuksessa keskitytään tanssin tekniikkaan, koordinaatioon sekä lihaskuntoon ja ilmaisuun. Tanssisarjoissa hyödynnetään laajasti eri musiikkityylejä ja niiden tanssilliseen sisältöön vaikuttaa olennaisesti opettajan oma persoonallinen tyyli. (Lahden Tanssiopisto 2025.)

Pirkanmaan tanssiopiston nettisivujen 2025 kuvauksen mukaan showtanssi on monipuolinen esittävän tanssin laji, jonka juuret ovat jazztanssissa. Showtanssissa otetaan vaikutteita monista tanssilajeista kuten esimerkiksi discotanssista,

afrosta, nykytanssista ja streetistä. Tunteen ilmaiseminen ja tarinan kertominen tanssin keinoin saavat showtanssin tuntumaan ja näyttämään esitykseltä eli showlta! (Pirkanmaan tanssiopisto 2025.)

Etelä-Savon tanssiopisto 2025 kuvailee nettisivuillaan: ”Showtanssi sisältää vaihteita monista lajeista, kuten discodancesta, hiphopista ja latinalaisista tansseista. Showtanssi irtaantui jazztanssista, ja koreografioissa korostuvat tarinan kertominen, puvustus ja visuaalinen kokonaisuus. Lajissa yhdistyvät tanssin ajatus, esiintyminen ja tunnetilojen ilmaiseminen. (Etelä-Savon tanssiopisto 2025.)

Myös tanssiopistojen kuvauksissa painotettiin siis showtanssin monimuotoisuutta, mutta painotukset lajien välillä vaihtelivat. Ylipäätään suurimmalta osalta tanssiopistojen nettisivuja löytyi hyvin vähän showtanssia sellaisenaan. Uskon tähän vaikuttavan juuri showtanssin hankalan määrittelyn, sekä vakiintumattoman tanssitekniikan. Paljon useammin törmäsi erilaisiin show-yhdistelmä- tunteihin, kuten showjazziin. Esimerkiksi Nurmijärven tanssiopisto yhdistää showtanssin ja jazztanssin. Tuntikuvauksessa kerrotaan dynaamisesta ja rytmikkästä tanssitekniikasta, jossa tanssisarjat sisältävät rekvisiittaa, temppuja ja nostoja. Ilmaisua ja esiintymistä kerrotaan harjoiteltavan yhdessä perustekniikan kanssa. (Nurmijärven Tanssiopisto 2025.)

Näiden kaikkien tanssialan toimijoiden kuvauksista voidaan todeta löytyvän muutamia keskeisiä nimittäjiä, joista rakentaa showtanssin määritelmää. Ensimmäisenä niistä monipuolisuus: Kaikki tahot korostavat showtanssin kykyä yhdistellä eri tanssilajeja ja tyylejä, mikä tekee lajista dynaamisen ja laajasti sovellettavan. Seuraavana tekninen osaaminen. Useat kuvaukset nostavat esiin tanssitekniikan merkityksen, yleisimpänä jazzin, nykytanssin ja baletin vaikutteet. Kolmantena yhteisenä nimittäjänä mainitaan ilmaisu ja tarinankerronta. Tanssin ja tarinan yhdistäminen on showtanssin ydinelementti ja sitä tukevat teatraaliset elementit, kuten rekvisiitta, puvustus, sekä tanssijan kehollinen-, ja kasvojen ilmaisu. Useat kuvaukset mainitsivat myös lajin visuaalisuuden, jossa koreografia, puvut ja musiikki täydentävät kokonaisuutta. Showtanssi mainittiin myös nimensä mukaisesti showksi, jonka tarkoituksena on viihdyttää yleisöä.

3 TANSSIN ARVIOINTI KILPAILUKONTEKSTISSA

Tanssin arviointi kilpailukontekstissa on monivaiheinen prosessi, joka vaihtelee suuresti eri kilpailutoimijoiden välillä. Parhaiten kilpailukontekstissa tapahtuva arviointi saadaan tukemaan koreografeja ja tanssijoita, kun arviointikriteerit on hyvin avattu osallistujille etukäteen. Arviointi voi perustua numeeriseen pisteytykseen tai sanalliseen palautteeseen ja monissa kilpailuissa käytetäänkin yhdistelmää molemmista. Lopputulokseen vaikuttaa sekä objektiivinen tanssitekniikan arviointi että subjektiivinen taiteellinen näkemys, minkä vuoksi eri tuomarit voivat painottaa eri asioita.

3.1. Arvioinnista yleisesti

Tanssin perusopetuksessa tanssin sanallistaminen vaikuttaisi usein rajoittuvan lähinnä tanssijan tanssi- ja ilmaisuteknisiä taitoja koskevaan puheeseen. Usein tanssiesitystä koskeva keskustelu jää tanssin harrastajilta, alan ammattiopiskelijoilta ja myös tanssialan ammattilaisilta lähinnä oman henkilökohtaisen maun ilmauksiksi, joissa esityksestä joko pidetään tai ei pidetä. Tällaista tanssipuhetta saa tietenkin olla kahvipöydissä ja kaveripiireissä, mutta yleensä sellainen puhe kertoo enemmän katsojasta itsestään, kuin nähdystä tanssista. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet on Opetushallituksen antama määräys, joka velvoittaa kaikkia taiteen perusopetusta antavia oppilaitoksia. Siinä todetaan, että taiteen perusopetuksen yhtenä olennaisena tehtävänä on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä sekä myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. (Lehikoinen 2014.)

Samankaltainen kohta löytyy myös vuonna 2017 Opetushallituksen julkaisemista Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteista. Perusteissa todetaan, että taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalansa ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee

oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. (Opetushallitus 2017.)

Tämän määräyksen valossa voidaan todeta, että tanssin taiteen perusopetuksessa opiskelevien nuorten tanssikeskustelujen jääminen henkilökohtaisten mieltyömysten ilmauksiksi ei riitä täyttämään taiteen perusopetuksen tavoitetta (Lehikoinen 2017).

”Jos keskeisenä tavoitteena on kasvattaa valistuneita ja kiinnostuneita tanssitaitteen ja -kulttuurin kuluttajia, miksi opetuksessa ei läheskään aina panosteta tanssikokemuksen kuvaamiseen ja tulkintaan? Ajattelevatko tanssinopettajat, että tanssi on fyysistä suorittamista, jota ei tarvitse artikuloida sanallisesti? Ovatko opettajat harjaantumattomia käymään tällaista keskustelua? Vai onko opettajien keskinäinen kilpailu oppilaiden paremmuudesta ehkä niin kovaa, että tanssinopettajat käyttävät aikansa mieluummin tanssimisen opettamiseen ja oppilaiden fyysisten suoritusten hiomiseen kuin tanssiesityksiä ja niiden kulttuurisia merkityksiä koskeviin keskusteluihin?” Lehikoinen toteaa kirjassaan ”Tanssi sanoiksi, Tanssianalyysin perusteita”.

Toni Keski-Liikala kirjoitti vuonna 2020 Suomen Voimisteluliitolle artikkelin otsikolla ”Miten suhtautua tanssin arviointiin?”. Artikkelissa Keski-Liikala kertoo palautteen antamisen ja vastaanottamisen olevan kiinteä osa tanssikulttuuria ja sen harjoittelukäytäntöjä. Tanssin harrastaja kohtaakin arviointia lähes jatkuvasti ja eri muodoissa. Siksi tanssija kasvaa sietämään jatkuvaa keskeneräisyydentunnetta. Vaatimus keskeneräisyyden tunteen sietämisestä syntyy taiteen tekemisen myötä. Laadukkaaseen arvioinnin antamiseen sekä sen vastaanottamiseen kannattaakin hänen mukaansa panostaa tanssikoulu- ja seuratoiminnassa, sekä tanssikatselmuksissa ja -kilpailuissa. (Keski-Liikala 2020.)

Taide synnyttää Keski-Liikalan mukaan lähtökohtaisesti aina jotain uutta, ennen näkemätöntä ja ainutlaatuista. Tämän myötä tanssiin syntyy myös koko ajan uudenlaisia arvioinnin kohteita. Siksi tanssin arviointikohteet ja kriteerit ovat aina muuntuvia ja tapauskohtaisia. Asian ymmärtäminen ja hallinta edellyttää ohjaajalta, tanssinopettajalta tai muulta palautteen antajalta tanssipedagogista

ymmärrystä sekä tunnustettua ja laaja-alaista tanssiosaamista. Niillä taataan myös laadukas harrastustoiminta. (Keski-Liikala 2020.)

Artikkelissa kerrotaan tanssijan ulkoisella ja erityisesti sisäisellä toiminnalla pyritävän saavuttamaan tavoiteltavan tanssilajin tunnelma ja estetiikka. Näihin liittyy tanssilajikohtaisia kehossa olemisen sääntöjä, arvoja ja filosofiaa sekä tanssilajin kulttuurisia tapoja. Nämä taas perustuvat tanssilajin historiaan, sekä erityisesti siihen, miksi tanssilaji on ylipäätään olemassa. Niiden myötä syntyy tanssilajikohtainen tekninen osaaminen sekä lähtökohdat, jotka toimivat taidon mittarina ja työkaluna varsinaiselle taiteen luomiselle ja toteuttamiselle. (Keski-Liikala 2020.)

Kilpailuesityksissä selkeät valinnat ja strategiat ovat eduksi, sillä ne tarjoavat esitykselle rakenteen ja tarkoituksen. Ne auttavat myös katsojaa ja palautteen antajaa ymmärtämään esityksen arviointikehikon. Valinnat liittyvät lähinnä teoksessa sovellettaviin tanssilajeihin, teknisiin ja liikelaadullisiin valintoihin sekä ilmaisutyyliin. (Keski-Liikala 2020.)

3.2. Arvioitavat osa-alueet

Kuten kaikki muukin tanssiin liittyvä, myös arvioinnissa huomioon otettavat asiat riippuvat aina kontekstista. Käytän ensimmäisenä esimerkkinä Finnish Dance Organisationin 3D-menetelmää, jota sovelletaan arvioinnissa FDO:n alaisissa kilpailuissa. Myös monet muut toimijat, jotka järjestävät kilpailu-, tai katselmustoimintaa showtanssille hyödyntävät 3D:stä saatavia osa-alueita.

FDO:n kilpailuissa noudatetaan 3D-tuomarointimenetelmää. Menetelmässä on nimensä mukaisesti kolme ulottuvuutta: tekniikka, kompositio ja ilmiäsu. Tekniikkaa arvioidessa keskitytään tanssimisen taidon arviointiin: liikkeisiin, joihin tanssijoilla on valmiudet. Huomioon tulee ottaa myös vaikeustaso. Kompositiossa arvioidaan liikkeitä, liikkumista, rytmejä, kuvioita, musiikin käyttöä, tasoja, tilankäyttöä ja luovuutta. Ilmiäsuä pisteyttäessä tarkastellaan ilmiäsuä, ryhmäkemioä, karioä ja puvustusta. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tanssijoiden ikään suhteessa koreografiaan. Kilpailusäännöissä määritellään tarkasti sallitut haastavat liikkeet kuten nostot ja akrobaattiset liikkeet, puvustus, musiikki ja sallitut teemat kullekin ikätasolle. Kilpailijoita kehoitetaan valitsemaan esitykseensä

sellaisia liikkeitä, liikesarjoja, rytmejä ja tyylejä, joiden esittämiseen kilpailutasolla heillä on riittävät valmiudet. (Finnish Dance Organization 2025.) 3D- arviointitavan osa-alueet on eritelty tarkemmin Liitteessä 1.

Suomessa on useita pienempiä, yksityisiä kilpailutoimijoita, jotka pohjaavat tanssikilpailunsa palkitsemisen 3D:n kaltaiseen arviointitapaan. Esimerkiksi Tampereella vuosittain järjestettävä Dance and Show- kilpailu kertoo nettisivuillaan tanssiteosten arvioinnistaan seuraavasti;

1. Koreografia (sopivuus, haastavuus, tason sopiminen ryhmälle, tarinallisuus, monipuolisuus, lavan ja tasojen käyttö, muodostelmien hyödyntäminen, show-elementit...)
2. Tekniikka (tekninen osaaminen: puhtaat linjaukset, liikkuvuus, voima, vaikeus-taso, tekniikan haastavuuden sopiminen ryhmälle...)
3. Ilmaisus, ilmiäisy (puvustus, look, esiintyminen, tarinan tai energian välittyminen katsojille, yhteneväisyys ilmaisussa)

Pisteytys sarjoittain 1–5 p tai 1–10 p sarjan mukaan. (Dance & Show 2024.)

Performing Arts- sarjasta, johon myös showtanssi kuuluu, oli Dance & Show tapahtuman 2025 nettisivuilla kerrottu lisäksi, että Performing Arts sarja saa sisältää show, jazz ja nykytanssia tai niiden sekoitusta. Sarjassa saa käyttää rekvisiitaa sekä koreografiassa saa hyödyntää akrobatiaa sekä nostoja kaikissa ikäryhmissä. Rekvisiitaa tulee pystyä kantamaan itse sisään ja ulos, eikä se saa sotkea lavaa. Sarjassa arvostetaan näyttävää kokonaisuutta, jossa tarina, puvustus ja liikkeet tukevat kaikki toisiaan tasapainoisesti. Arvioinnissa tarkastellaan myös lavan monipuolista käyttöä, tasojen käyttöä, teknistä osaamista ja teoksen sopivuutta esiintyjälle/esiintyjille. Tärkeää on myös näyttävä, teosta tukeva ilmaisus ja ilmiäisy. Tanssia voi paljain jaloin, sukilla, varvaspikkareilla/puolitossuilla, jazztossuilla tai jazz karaktäärikengillä. Rintsikoita muistuttavat yläosat ovat kiellettyjä. Alaosan tulee peittää pakara kokonaisuudessaan, eli liian lyhyet shortsit ovat kiellettyjä. Musiikki / teema ei saa sisältää toistuvia kirosanoja, seksuaalisia viittauksia tai väkivaltaa / loukkaavia sanoituksia. (Dance & Show 2024.)

Myös Seinäjoella vuosittain järjestettävä Dance´n Joy kilpailu kertoo arvioinnissaan käytettävän 3D- menetelmää, vaikka sitä ei ole se tarkemmin avattukaan. Nettisivujen mukaan arvioitavat osa-alueet ovat: tekniikka, kompositiot (muodostelmat), ja ilmiasu (ilmaisuu, asu). (Dance´n Joy 2024.)

Kyse ei siis suoraan ole FDO:n 3D:stä, vaikka arvioitavia osa-alueita onkin kolme. FDO:n mainitsema kompositio tarkoittaa paljon muutakin, kuin pelkkiä muodostelmia, samoin kuin ilmiasu tarkoittaa muutakin kuin asua ja kasvojen ilmaisua. Voidaan siis todeta, että vaikka kilpailu toteaa arviointinsa perustuvan 3D:hen, ei kilpailun arviointi välttämättä toteudu täysin samojen meriittien läpi.

3.3. Tuomari ja raatitoiminta

Pienempien kilpailujen järjestäjät eivät ole samalla tavalla yleisen tarkkailun alla tuomarivalinnoissaan, kuin FDO:n kilpailut. Tosin samaan hengenvetoon on todettava, ettei FDO:n omissa kilpailuissakaan FDO:n tuomarikoulutuksen läpikäyminen ole välttämättä pakollista, jotta voi tuomaroida kilpailuissa (Finnish Dance Organisation 2025).

Enemmistö kunkin kilpailun tuomaripaneelin tuomareista pyritään koostamaan koulutetuista-, ja rekisteriin merkityistä tuomareista. FDO pitää rekisteriä tuomareista, jotka ovat läpikäyneet tuomarikoulutuksen, suorittaneet vähintään yhden FDO:n kilpailun verran tuomarointia hyväksytyllä näytöllä, ja joilla on kattavasti lajiosaamista ja asiantuntemusta. Kuhunkin kilpailuun pyritään myös saamaan ulkomaalaisia tuomareita, joilla ei tarvitse olla FDO:n omaa tuomarikoulutusta. Ulkomaalaisten tuomarien tulee kuitenkin olla tietoisia kattojärjestö IDO:n arviointitavoista, ja heidät perehdytetään Suomen kilpailujen järjestelmään. Ulkomaalaisilla tuomareilla varmistetaan FDO:n yhteneväistä tuomarointilinjaa IDO:n kanssa, sekä vahvistetaan tuomaripaneelin jäävittömyyttä. (Finnish Dance Organisation 2025.)

FDO pyrkii laajentamaan ja kehittämään tuomaritoimintaansa pyrkimällä tuomaan mukaan aina uusia tuomareita sekä oman lajinsa ydinosaajia (Finnish Dance Organisation 2025).

Kerran vuodessa syyskauden alussa lajijaostot ehdottavat nimiä tuomarilistalle, jonka perusteella suunnittelukokouksessa kootaan ehdotukset tuomareista, eli tuomaripaneelit (Finnish Dance Organisation 2025).

Lopulliset tuomaripaneelit koostuvat sen mukaan, miten tuomariksi kutsutut ottavat paikan vastaan. FDO pyrkii vastaamaan siitä, että paneelissa on kattavasti lajiosaamista, maantieteellistä hajontaa sekä myös kansainvälisiä tuomareita. (Finnish Dance Organisation 2025.)

Useimmat pienemmätkin kilpailutoimijat lähes poikkeuksetta esittelevät tuomaristonsa etukäteen ja heidän taustastaan on yleensä mainittu kyseisen tuomarin lajiosaaminen, paikkakunta, opetus-, ja tanssitausta, sekä tuomarointikokemus.

Useissa tapahtumissa on myös erilaisia ”lisä” raateja, esimerkiksi nuorille, jotka saavat tätä kautta harjoitella tanssiteosten arviointia, ja palkita haluamiaan teoksia. Juuri tässä pienemmät kilpailu-, ja tapahtumajärjestäjät ehkä eniten eroavatkin FDO:n ja IDO:n kilpailuista. Tapahtumajärjestäjät ovat yleensä valinneet tapahtumalleen arvot, joita heidän tapahtumansa edustaa, ja esimerkiksi näiden arvojen mukaisesti erilaisia tanssiteoksia voidaan palkita, vaikka teokset eivät varsinaisessa arviointitavassa sijoittuisikaan Top 3:een. Yleinen käytäntö on, että kilpailutoimija palkitsee Top 3 sijoittuneet kustakin sarjasta joko mitalein, tai pokalein ja sen lisäksi tuomaristo tai erikseen valittu raati palkitsee teoksia erityisistä ansioista. Tällaisia ansioita voivat olla esimerkiksi teoksen onnistunut ilmiasu, koreografian sopivuus ikätasolle tai vaikka ryhmän sisäinen hyvä dynamiikka, joka välittyi katsomoon. Joissain tapahtumissa on voitu palkita myös esimerkiksi hyvästä ryhmähengestä.

Kirjoitettujen arviointiperusteiden lisäksi on myös kirjoittamattomia, arviointiin mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Petri Kauppinen kirjoittaa tanssinopettajaopiskelijoille suunnatussa opiskelumateriaalissa tanssin arvioinnista kilpailukontekstissa. Kilpailun organisaatio voi osaltaan ohjata tanssin ilmentymää. Vaikutusta on sillä, onko organisaation lähtökohta urheilullinen, sosiaalinen, koulutuksellinen vai taiteellinen. Kilpailun säännöt vaikuttavat esitysten sisältöihin ja koreografisiin ratkaisuihin. Arviointiin vaikuttaa kirjoitettujen sääntöjen lisäksi myös kirjoittamaton säädöstö, esimerkiksi vaadittava ”must be” –liikemateriaali. Esimerkkinä tietyt

tempu ja taitoliikkeet. Tuomareiden päätökset myös ruokkivat kilpailutoiminnan kaanoneja, eli kilpailuissa hyvin sijoittuneista koreografioista otetaan usein vaikutteita. Edellisten kilpailujen suosikit ja sijoitukset vaikuttavat näin osaltaan myös tuleviin koreografisiin ratkaisuihin. Esimerkiksi muodissa oleva liikemateriaali, tilallinen asettelu, musiikin ja äänimaailman tyyli ja/tai visuaaliset trendit näkyvät teoksissa. Tanssikoulut ja nimikoreografit voivat myös osaltaan olla vaikuttamassa sijoitukseen. (Kauppinen 2025.)

3.4. Katselmusten rooli tanssitapahtumien kentällä

Tanssikatselmusten rooli on suomalaisella tanssin kentällä sekä tanssikasvatuksessa varsin oleellinen. Katselmukset tuovat kaivattua vaihtelua, sekä uusia näkökulmia koreografioiden ja tanssin arviointiin. Suomessa on muutama asemansa vakiinnuttanut tapahtuma, jotka palkitsevat osallistujiaan toisistaan poikkeavilla arvoilla.

Valtakunnallinen tanssitapahtuma Arktiset Askeleet järjestetään Oulussa vuosittain. Tapahtuma tuo tanssin monimuotoista kenttää sekä osallistujien että katsojien nähtäväksi ja koettavaksi. Tapahtuma järjestetään vuorovuosina lasten ja vuoroin laajana katselmuksena. Tapahtumaa on järjestetty vuodesta 1985 ja sen järjestävät Oulun läänin Tanssialan tuki ry ja Oulun ammattikorkeakoulun tanssinopettajakoulutus. Arktiset Askeleet on tanssikasvatuksellinen tapahtuma, jonka tavoite on edistää ja kehittää tanssikasvatusta ja tuoda tanssin tietoutta laajasti esille, niin tapahtumaan osallistuville esiintyjille, kuin yleisölle. (Oulun ammattikorkeakoulu 2025.)

Tapahtumassa palkitaankin valittuja teoksia, tanssijoita, ja koreografeja erilaisin meriitein. Tanssikasvatuksellinen näkökulma on tapahtumassa keskeinen. Tämä näkökulma on poikkeava, ja virkistävä lisä, sillä kilpailumaailmassa tätä ei juurikaan huomioida.

Tampereella vuosittain järjestettävä Pyörre- tanssitapahtuma on saanut alkunsa tapahtuman nettisivujen mukaan nuorten tanssinharrastajien innostuksesta tanssiin ja taiteeseen. Pyörteen arvomaailmassa kilpailu ei ole keskiössä ja osallistumiskokemus halutaan pitää mahdollisimman kannustavana. Pyörre pitää

tärkeänä esiintymismahdollisuuksien luomista, oman taiteen esilletuomisen ja muiden tanssinharrastajien tapaamisen mahdollistamisen ja palautteen saamisen. Raadin ensisijainen tehtävä tapahtumassa on arviointi ja monipuolisen, laadukkaan ja rakentavan palautteen antaminen. Nettisivuilla 2025 on eritelty tapahtuman arviointia: ”Pyörre on tanssikatselmus, jossa raati ei sijoita esityksiä paremmuusjärjestykseen. Raadin jäsenet ovat tanssin/esittävien taiteiden ammattilaisia ja he arvioivat teoksen kokonaisuutta, jossa yhdistyvät: koreografia, liikekieli, musiikki, puvustus, tilankäyttö, ilmaisu ja tulkinta.” (Pyörre 2025.)

Tapahtumassa palkitaan myös hyvästä ryhmädynamiikasta ja ryhmän yhdessä toimimisesta. Arvioinnissa kiinnitetään huomioita myös esiintymisalueen ja aikarajojen sisällä pysymiseen sekä siihen, että puvustus ja musiikki sopivat ikätasoon ja koreografiaan. Tapahtumassa raadin valitsemille esityksille jaetaan rahastipendejä, lahjakortteja sekä kunniakirjoja. Lisäksi tapahtumassa jaetaan Pyörre-kiertopalkinto ryhmälle tai yhteisölle, joka kuvastaa esityksellään parhaiten Pyörteen alkuperäistä henkeä: yhteisöllisyyttä, yhteistyötä, positiivista yhteishenkeä ja/tai oman taiteen esille tuomista. (Pyörre 2025.)

Tällaiset erilaiset palkitsemisarvot ja arvioinnit tukevat tanssijan motivaatiota sekä voivat ohjata harjoittelun painopistettä haluttuun suuntaan. Tanssikatselmuksissa myös kirjallisen palautteen painoarvo kasvaa, kun pisteytysjärjestelmää ei ole käytössä. Tällaisissa tapahtumissa kirjallisissa palautteissa tulee avata selkeästi, miten teosta on arvoitu. Hyvä olisi myös selkeästi ilmaista etukäteen tanssitapahtuman arvot sekä palkitsemisperusteet. Myös raadin tulisi olla hyvin perehtynyt näihin, sekä raadin keskinäinen vuorovaikutus ja keskustelu tehdä mahdollisimman sujuvaksi, johdonmukaisen palautteen annon mahdollistamiseksi.

Vaikka katselemukset irrottautuvat sivuillaan usein selkeästi kilpailuista, on arviointitavoista ja palkitsemisperusteista löydettävissä saamankaltaisuuksia reilustikin. Jopa 3D:stä löytyviä arviointiperusteita löytyy katselmusten sivuilta paljon. Keskeisimpänä erona voidaan kuitenkin pitää yhteisöllisyyden ja tanssikasvatuksen näkökulmaa. Tästä syystä pidän tanssikatselmuksia tärkeänä osana suomalaisten tanssitapahtumien kenttää. Erityisesti lasten ja nuorten

tanssikasvatukseen pidän tätä lisää oleellisena, jotta heidän tanssikäsityksestään tulee mahdollisimman laaja ja monipuolinen. Lapset ja nuoret ovat myös alttiimpia ottamaan vaikutteita saamastaan sijoituksesta, ja palautteesta, sillä heillä ei ole vielä samalla tavalla ”harjaantunutta silmää” peilata omaa osaamistaan kunkin tapahtuman arviointiperusteisiin. Tanssinopettajalla on tässäkin suhteessa tärkeä rooli avata oppilailleen kunkin käytävän tapahtuman arvoja, jotta oppilaat eivät opi pitämään kilpailujen tai katselmusten tuloksia tai palautteita absoluuttisena totuutena.

3.5. Arvioinnin eettiset periaatteet

Voimisteluliiton yleisissä kilpailu-, ja kurinpito-ohjeissa kerrotaan, että kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa urheilijan oikeusturvaa. Jokaiselle lajille tulee olla tuomariohjesäännöt, jotka määrittävät lajikohtaiset tuomareiden pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset, jotka sitovat tuomareita näiden sääntöjen ohella. Näiden lisäksi tuomarit sitoutuvat Voimisteluliiton eettiseen ohjeistukseen. Tuomarina voi toimia ainoastaan kyseessä olevan lajin esteettömyys- ja pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset ja säännöt täyttävä tuomari. Tuomari on aina esteellinen, jos hän kyseisessä kilpailussa arvioisi tai tuomaroisi omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempansa, sisarustaan, puolisoaan taikka puolisonsa lasta. Puolisoksi on määriteltävä avio- tai avopuoliso. Tuomari ei voi arvioida eikä tuomaroida sellaista joukkuetta tai voimistelijaa, jonka valmennustiimiin kuuluvana lajivalmentajana hän toimii. Valmennustiimin lajivalmentaja on voimistelijaa tai joukkuetta valmentava henkilö, jonka seura nimeää ensisijaisesti koko kilpailukaudeksi. Valmentajan väliaikainen poissaolo ei muuta esteellisyttä. (Voimisteluliitto 2023.)

Tinja Aistola tutkii opinnäytetyössään arvostelulajien tuomarointia. Työssä kerrotaan, että myös taitoluistelussa on kohdattu epäoikeudenmukaista tuomarointia. Vuoden 2002 talviolympialaisissa ilmeni mahdollinen sopupeli, kun venäläinen pari voitti kilpailun ja ranskalaista tuomaria oli painostettu pisteyttämään pari korkeammalle. Työssä todetaan, että kun arviointi perustuu tuomarin subjektiiviseen näkemykseen, on aina olemassa riski puolueellisesta arvioinnista (Aistola 2022.)

Arvostelulajeissa herääkin usein kysymys siitä, hyötyykö jokin urheilija tai joukkue tuomarin henkilökohtaisista mieltymyksistä. Urheilijan tausta, kuten aiemmat voitot, voi synnyttää tuomarissa niin sanotun ”sädekehävaikutuksen”. Tämä tarkoittaa, että tuomari saattaa alitajuisesti yliarvioida kyseisen urheilijan suorituksen ja antaa korkeammat pisteet tämän maineen perusteella. (Aistola 2022.)

Lisäksi sädekehäefekti voi olla institutionaalinen. Esimerkiksi kylmän sodan aikana Neuvostoliiton tuomarit arvioivat maan omia urheilijoita suotuisammin. Tämä ei välttämättä ollut tietoinen päätös, vaan seurausta heidän saamastaan tuomarikoulutuksesta, joka painotti tiettyjä arvostelukriteereitä, joita Neuvostoliiton urheilijat systemaattisesti täyttivät. Näin ollen ongelma ei ollut pelkästään yksittäisten tuomareiden puolueellisuudessa, vaan myös itse tuomarikoulutuksen rakenteissa. (Aistola 2022.)

4 KILPAILUKULTTUURI

Tässä luvussa tutustutaan ja analysoidaan suomalaisten showtanssikilpailujen kulttuuria. Työtä varten haastattelin kahta tanssialan ammattilaista, jotka sekä työstävät säännöllisesti tanssiteoksia kilpailukontekstiin, että käyvät oppilaidensa kanssa kilpailuissa. Haastatteluiden lisäksi olen analysoinut kilpailuiden osanottaja-aineistoa.

Kristina Norri-Seuranen on tamperelaissyntyinen tanssinopettaja, koreografi ja tanssija. Hän on kouluttautunut nykytanssijaksi Berliinissä ja työskennellyt valmistumisensa jälkeen tanssijana erilaisissa produktioissa ja ryhmissä ympäri Eurooppaa sekä Israelissa. Opetustyön Kristina on löytänyt muutettuaan Suomeen 2016. Hän on opettanut laajalti eri ikäisiä oppilaita, sekä tehnyt useita koreografioita kilpailuihin ja katselmuksiin. Opetustyötä hän tekee tällä hetkellä pääasiallisesti Attitude Helsinki- tanssikoululla, jossa hän myös työstää koulutusoppilaiden kanssa ryhmäteoksia, sooloja ja duoja. Kristinan oppilaat käyvät pääsääntöisesti FDO:n alaisissa kilpailuissa, mutta myös muiden toimijoiden tanssikilpailuissa. Opetustyön ohella Kristina työskentelee edelleen tanssitaiteilijana erilaisissa freelanceproduktioissa.

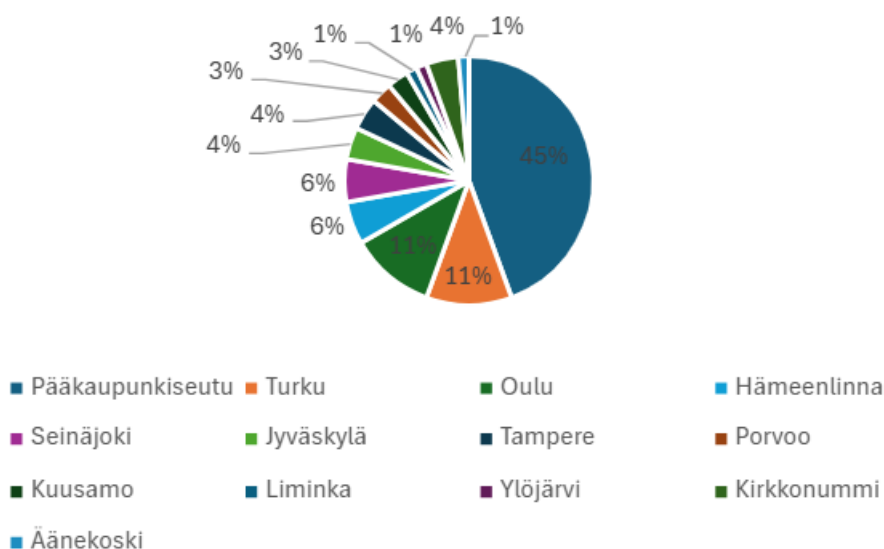
Suvi Lehvonen on kokenut tanssinopettaja, valmentaja ja koreografi, joka on ollut mukana kilpailumaailmassa vuodesta 1998. Hän on edustanut maajoukkueetasolla tanssijana ja koreografina (2002–2004) sekä toiminut pitkään myös tuomarina.

Tällä hetkellä Suvi opettaa ja valmentaa Riihimäellä Studio Dance & Joy -tanssikoulussa eri-ikäisiä koulutus- ja kisaryhmiä sekä luo koreografioita soolo- ja duotanssijoille. Hänen opetuksensa pohjautuu vahvaan kokemukseen ja syvälliseen ymmärrykseen tanssin kilpailukulttuurista.

4.1. Tanssitapahtumien osallistujien kotipaikkakuntien vertailu

Lähdin tutkimaan, missä tapahtumissa käyminen mahdollistaisi mahdollisimman laajan näkökulman suomalaisen showtanssin nykytilasta. Tutkin asiaa maantieteellisestä näkökulmasta, jossa vertasin Performing Arts SM/IKM 1 2025 kilpailujen aikuisten soolojen kotipaikkakuntia Arktisten Askelien 2024 osallistujien kotipaikkakuntiin. Vertasin pääkaupunkiseudun osallistujamäärää muihin kaupunkeihin. Tutkimus on tehty 19.3.2025. FDO:n nettisivuilla, ja Arktisten Askelien Instagram-sivuilla olevien tietojen perusteella.

Performing Arts SM/IKM 2025 aikuisten soolot

Kuva 1. Performing Arts SM/IKM 2025 aikuisten soolot

Vaasassa huhtikuussa 2025 järjestettävässä Performing Arts SM/IKM 1- kilpailussa aikuisten sooloihin ilmoittautuneita oli 72. Kuten Kuvasta 1 voidaan lukea, näistä 14 oli ilmoittanut olevansa Helsingistä, 17 Espoosta, ja 1 pääkaupunkiseudulta. Eli koko 72 tanssijan joukosta 44 % pääkaupunkiseudulta. Turkulaisia on listalla puolestaan kahdeksan, eli 11 % Oululaisten osallistujien lukumäärä on sama kuin Turkulaisten (Kuva 1).

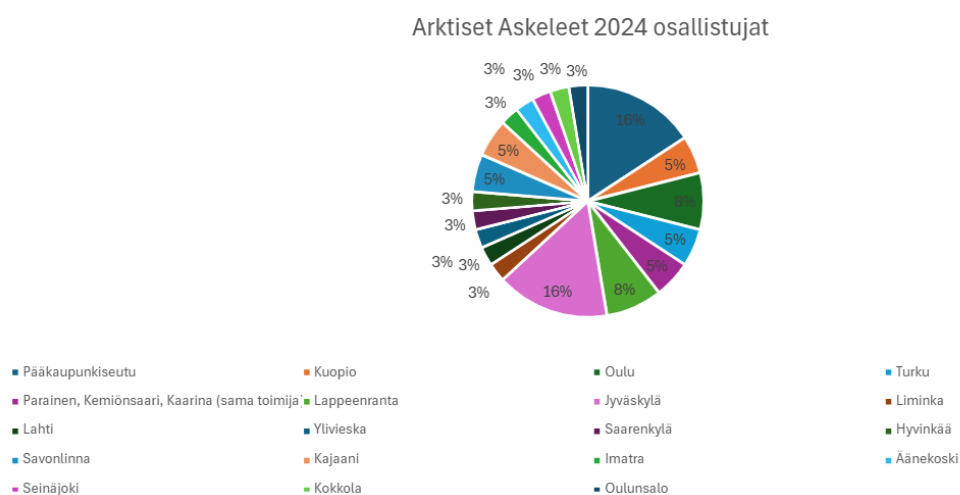
Pääkaupunkiseudun dominanssiin FDO:n alaisissa kilpailuissa vaikuttaa suoraan alueen suuri asukasluku. Suuri asukasluku on mahdollistanut usean suuren ja menestyvän tanssikoulun syntyminen, ja iso harrastajakunta puolestaan

mahdollistaa korkeatasoisen kilpailutoimintaan osallistuvan joukon tanssijoita, vieläpä monessa eri lajissa.

Eryteisesti Performing Arts kilpailulajeissa hyvin menestyneiksi kaupungeiksi voidaan laskea myös Oulu ja Turku, Tamperettakaan unohtamatta. Kaikki nämä kaupungit mahtuvat Suomen kuuden asukasluvultaan suurimman kaupungin joukkoon (Kuntaliitto 2025).

Voidaan todeta, että sekä suurien kaupunkien dominointi, että FDO:n kilpailuisaan käyttämä 3D- menetelmä, yksipuolistaa kilpailulavalla nähtävää aineistoa. 3D ei suoraan palkitse omaperäisyydestä, eikä rokota samankaltaisuudesta, joten samankaltaisia teoksia pääsee syntymään helposti. Myös saman tanssikoulun sisällä teokset helposti kopioivat osin toisiaan, koska samalla koreografilla on usein monia teoksia. Näin pääsee syntymään yksi tietynlainen käsitys hyvästä tanssista, jonka etenkin nuoret tanssijat omaksuvat. Tämä on omiaan luomaan tanssijoiden keskinäistä vertailua, sekä heikentämään tanssijan itsetuntoa.

Jos haluaa showtanssikilpailuissa nähdä mahdollisimman laajalta maantieteelliseltä alueelta osaamista, kannattaa katsoa tanssitapahtumavaihtoehtoja myös FDO:n kilpailujen ulkopuolelta. Hyvä esimerkki laajasta kattauksesta eri paikkakuntien tanssijoita löytyy Arktisista Askeleista Oulusta. Alla samanlainen kaavio osallistujien paikkakunnista (Kuva 2).

Kuva 2. Arktiset Askeleet 2024 osallistujat

Samalla tavalla vertailuna pääkaupunkiseutua muihin paikkakuntiin, on osuus Arktisissa Askelissa huomattavasti Performing Arts- kilpailuja pienempi (Kuva 2). Tähän saattaa myös osaltaan vaikuttaa tapahtumien maantieteellinen sijainti. Arktiset Askeleet ovat olleet poikkeuksetta Oulussa, kun taas Performing Arts kilpailut ovat olleet useammin Etelä-Suomessa.

Toki suomalaisen showtanssin nykytilaa tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon muitakin tekijöitä, kuin asuinpaikka. Jos haluaa nähdä suomalaisia kilpailijoita mahdollisimman laajasti, kannattaa tutustua sekä harrastekilpailuihin, tanssikatselmuksiin, ja FDO:n alaisiin kilpailuihin aina SM-finaaleihin asti. Näin tulee nähdä tanssijoita mahdollisimman monelta eri lähtötasolta.

4.2. Kilpailukulttuuri yhdistää ja inspiroi

Kumpikin haastateltava korosti kilpailemisen hyötyjä tanssijan paineensietokyvyn kehittymisen kannalta.

Norri-Seuranen korosti esiintymiskokemuksen merkitystä ja kilpailujen tarjoamaa inspiraatiota muiden tanssijoiden ja teosten kautta. Toisten tanssijoiden seuraaminen voi hänen mukaansa auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia, sekä laajentamaan omaa tanssikäsitystä. Muita seuraamalla voi alkaa hahmottaa, millaista tanssia itse arvostaa, ja millaiseksi tanssijaksi haluaa tulla.

Lehvonen nostaa esiin kokemukset, elämykset, onnistumiset, sekä myös pettymyksen sietokyvyn kehittymisen. Hän pitää kilpailuja treenien rytmittäjänä ja motivaation lähteenä. Norri-Seuranen mainitsee kilpailut hyvinä lyhyen aikavälin tavoitteina, ja motivaation lähteinä tanssijalle.

Norri-Seuranen kokee, että kilpailut mahdollistavat koreografisesti viimeistellyn työn. Tanssijat ja huoltajat panostavat ajallisesti ja taloudellisesti enemmän kilpailutoimintaan, kuin esimerkiksi viikkotuntien oppilaat. Tämä mahdollistaa viimeistellyn kokonaisuuden luomisen. Hän myös näkee kilpailut oppilaiden kehityksen seuraamisen ja onnistumisen kannalta merkityksellisinä, mutta omakohteisesti kokee kilpailujen pedagogisen arvon ristiriitaisena, koska kilpailutulokset

voivat määrittää opettajan osaamista oppilaiden silmissä. Sama mustavalkoinen ajattelu saattaa toistua myös oppilaan kokemuksessa omasta osaamisestaan.

Lehvonen korostaa kilpailujen yhteisöllistä näkökulmaa. Hän pitää kilpailuja tilaisuutena verkostoitua, inspiroitua ja seurata suomalaisen showtanssin nykytilaa.

Parhaimmillaan kilpailuiden voidaan ajatella edistävän tanssijan henkistä kasvua, tanssikäsityksen laajenemista, sekä tanssijan omaa itsetuntoa. Katsomossa istumalla voi myös todella saada laajan kattauksen erilaista tanssia eri paikkakunnilta, ja näin päästä konkreettisesti käsiksi siihen, millaista showtanssia Suomessa tehdään.

4.3. Kilpailuiden kompastuskivet sekä kilpailukulttuurin varjopuolet

Norri-Seuranen kertoi kokevansa kilpailut kuormittavina ajallisesti ja henkisesti. Hän panostaa valmennukseen usein yli varsinaisen työajan ja toivoisi enemmän aikaa valmennussuhteen rakentamiseen. Lisäksi hän näkee kilpailukulttuurissa negatiivisena kaikenlaisen spekulointin ja lokeroitumisen sekä kilpailujen viikonloppupainotteisuuden, joka on haaste perhe-elämän kannalta. Hän korostaa, että olisi kaikkien etu myös työelämässä, jos kaikki vastakkainasettelu jätettäisiin varsinaisiin kilpailusuorituksiin, ja muuten oltaisiin avoimempia verkostoitumaan. Norri-Seuranen kertoo myös olevansa herkkä kritiikille, sillä toivoisi aina kaikkien olevan tyytyväisiä työhönsä.

Lehvonen puolestaan kokee raskaaksi tanssikoulujen osittaisen sisäänpäin kääntymisen ja joidenkin koulujen/tanssijoiden negatiivisen asenteen kilpailupaikoilla. Hän kokee, että aiemmin kilpailut olivat sosiaalisesti avoimempia, ja verkostoituminen oli helpompaa.

Norri-Seuranen nosti esiin mustavalkoisen ajattelun riskin, jossa tanssijat arvottavat itseään ja muita kilpailutulosten perusteella. Hän näkee vaarana myös vertailun, joka voi johtaa kateuteen ja tanssikäsityksen kaventumiseen. Hän mainitsee myös, että kokemattomien ja kouluttamattomien valmentajien kova kilpailuvietti voi aiheuttaa tanssijoille stressiä ja paineita.

Lehvonen tuo esiin tanssijoiden epäterveen vertailun ja epärealistisen käsityksen omasta kehityksestään. Hän korostaa, että tanssijoilla ei aina ole käsitystä kilpailumenestyksen taustalla olevista tekijöistä, kuten harjoitusmääristä ja elämäntavoista. Liiallinen itsekriittisyys voi myös heikentää tanssijan motivaatiota.

Vertailun voi siis ajatella olevan ikään kuin kaksiteräinen miekka. Vertailun kautta tanssija voi parhaimmillaan oppia itsestään ja tanssikäsityksestään jotain uutta, mutta pahimmillaan syyllistyä liialliseen itsekriittisyyteen, ja näin heikentää omaa motivaatiotaan.

4.4. Arviointimenetelmien ja kilpailukulttuurin hyödyntäminen showtanssin opetuksessa

Norri-Seuranen pitää monipuolista arviointia hyödyllisenä ja arvostaa sekä numeraalista että kirjallista palautetta. Hän näkee FDO:n 3D-arvioinnin järjestelmällisenä, mutta suppeana taiteellisesta näkökulmasta. Kirjallisen palautteen hän kokee kehityksen kannalta hyödylliseksi, mutta toteaa sen joskus olevan ristiriitaista lyhyen kirjoitusajan vuoksi.

Lehvonen pitää parhaana arviointitapana ammattilaisraadin yhdistelmää numeerisesta ja kirjallisesta palautteesta. Hän painottaa, että tanssijoiden tulee osata tulkita kirjallista palautetta oikein, eikä teoksia tulisi muokata liikaa yksittäisten tuomaripalautteiden perusteella.

Norri-Seuranen ei enää rakenna koreografioita ensisijaisesti arviointijärjestelmien varaan, vaan keskittyy oppimiseen ja esiintymiseen. Hän hyödyntää arviointimatriiseja varmistaakseen teosten eheän rakenteen, mutta ei suunnittele koreografioitaan niiden mukaan pisteiden maksimoimiseksi.

Lehvonen kertoo huomioivansa arviointimenetelmät suunnittelemalla etukäteen käytettäviä taitoliikkeitä, muodostelmia sekä teoksen ilmaisullisia ja tarinallisia elementtejä.

Lehvonen panostaa myös tanssijoiden psyykkiseen valmennukseen koko kilpailuprosessin ajan. Hän käy erityisesti uusien kilpailijoiden kanssa läpi kilpailujen

periaatteita, arviointikriteereitä ja kisakäyttäytymistä. Hän korostaa, että tanssi on ensisijaisesti taidemuoto, eikä sitä voi arvioida objektiivisesti kuten urheilua. Kilpailujen jälkeen hän analysoi tuomaripalautteet yhdessä oppilaiden kanssa ja käy läpi kilpailukokemukset.

Norri-Seuranen kehottaa oppilaita menemään kilpailuihin esiintymään ja oppimaan, ei vain suorittamaan. Hän korostaa muiden tanssijoiden seuraamisen hyötyjä, mutta varoittaa liiallisesta vertailusta. Hän painottaa kilpailutilanteen vuorovaikutteisuuutta ja kommunikoinnin merkitystä koreografin ja tanssijan välillä.

Lehvonen muistuttaa oppilaita siitä, että kilpailun lopputulos on aina muutaman tuomarin mielipide ja voi vaihdella eri kilpailuissa. Hän ei pidä sijoitustavoitteiden asettamista järkevänä pienemmissä kilpailuissa, koska tuomariston taso vaihtelee. Tämä viittaa siihen, että kilpailumenestyksen sijaan olisi hyödyllisempää keskittyä jatkuvaan kehittymiseen.

5 POHDINTA

Tässä työssä tutkittiin suomalaisia showtanssikilpailuja, sekä niiden tanssikasvatuksellisia merkityksiä. Työn tavoitteena oli arvioida tanssikilpailuihin liittyviä käytäntöjä ja arviointimenetelmiä sekä pohtia niiden roolia showtanssin kehityksessä ja opetuksessa. Tutkimuskysymyksessäni halusin selvittää, mitä hyötyä ja mahdollisia haittoja tanssijat ja koreografit saavat tanssikilpailuissa käymisessä. Halusin myös selvittää itselleni, mikä kilpailemisessa on showtanssissa huomionarvoista ja oleellista- Työssä tutkittiin kilpailemisen roolia ja vaikutuksia yksittäisen tanssijan kehityksen kannalta valmentajan näkökulmasta. Työ hyödynsi haastatteluita. Kokoneiden tanssinopettajien haastattelut toivat työhön konkreettisia esimerkkejä suoraan työelämästä. Laajemman näkökulman olisi varmasti saanut valitsemalla useamman haastateltavan, mutta silloin opettajien kokemuksia ei olisi voitu käsitellä yhtä syvällisesti. Koen, että tämä mahdollisti työn konkretian ja haastateltavien vastausten analysoinnin paremmin.

5.1. Showtanssin määrittelyn hankaluus

Showtanssin määrittelyn haasteellisuus perustuu lajin moniulotteisuuteen ja kontekstisidonnaisuuteen. Koska showtanssi toimii sateenvarjona useille eri tanssityyleille, sen rajat ovat hyvin joustavat. Tämä tarjoaa tanssijoille ja koreografeille laajan ilmaisullisen vapauden, mutta samalla tuo haasteita lajin selkeään määrittelyyn, ja erityisesti arviointiin.

Eri kattojärjestöt ja tanssikoulut lähestyvät showtanssia vaihtelevin painotuksin. Yhteisiä nimittäjiä löytyi kuitenkin tanssitekniikasta, joka rakentuu jazz-, baletti- ja nykytanssin vaikutteista, sekä showtanssin esittävyteen ja tarinankerrontaan keskittyvästä lähestymistavasta. Tämä tekee showtanssista paitsi teknisesti vaikean myös taiteellisesti monipuolisen lajin.

Toisaalta showtanssin laaja-alaisuus vaikeuttaa kilpailullista arviointia. Koska teokset voivat sisältää elementtejä monista eri tanssityyleistä, tuomariston on arvioitava esityksiä hyvin erilaisista lähtökohdista. Tämä voi johtaa subjektiivisuuteen

ja erilaisten arviointikriteerien painottamiseen riippuen siitä, millaisesta tanssitaustasta arvioija tulee. Tästä syystä kunkin tanssikilpailun olisi hyvä luoda itselleen ja osallistujilleen tarkat, mutta selkeät arviointiperusteet ja säännöt mahdollisimman tasapuolisen arvioinnin mahdollistamiseksi. Tämä myös muistuttaa siitä, miksi Suomen tanssikilpailukenttä kaipaa rinnalleen myös avoimia katselmuksia ja tapahtumia, jossa esityksiä ei laiteta paremmuusjärjestykseen.

Showtanssin monimuotoisuus on kuitenkin sen vahvuus, sillä se mahdollistaa jatkuvan kehittymisen ja uusien vaikutteiden omaksumisen. Lajin vakiintuneen tekniikan puuttuminen voi tehdä siitä haastavan määritellä, mutta samalla se antaa koreografeille mahdollisuuden yhdistellä elementtejä eri tyyleistä ja luoda omaperäisiä, elämyksellisiä kokonaisuuksia.

5.2. Showtanssin arvioinnin haasteet ja periaatteet

Tanssin arviointi kilpailukontekstissa on monipuolinen laji, jossa yhdistyvät tekniset, taiteelliset ja ilmaisulliset näkökulmat.

FDO:n 3D-menetelmä ja muut vastaavat arviointijärjestelmät pyrkivät tuomaan tanssin arviointiin systemaattisuutta ja yhdenmukaisuutta. Samalla on kuitenkin huomattava, että eri kilpailuorganisaatioiden välillä voi olla merkittäviäkin eroja arvioinnin painotuksissa ja toteutuksessa. Sillä on siis väliä, mihin kilpailuihin osallistuu ja millä odotuksilla. Nämä olisivat erityisen tärkeitä asioita avata myös kilpailuihin menossa oleville tanssioppilaille.

Tuomari- ja raatitoiminta tarjoaa myös omat haasteensa. FDO pyrkii varmistamaan tuomaripaneeliensa asiantuntemuksen ja puolueettomuuden kilpailuissaan valitsemalla enemmistön tuomareistaan koulutettujen rekisterituomarien joukosta. Mukaan saattaa siis mahtua myös kouluttamattomia tuomareita, joilla on muuten laajaa osaamista ja kokemusta alalta. Pienempien kilpailuiden kohdalla tätäkään suodatinta tuomariston suhteen ei ole.

Eettiset periaatteet ovat tärkeä osa tanssin arviointia, mutta käytännön toteutus voi olla haasteellista. Tämä herättää kysymyksen siitä, missä määrin tanssikilpailujen arviointi on aina täysin oikeudenmukaista ja miten eettisiä linjauksia

voitaisiin kehittää. Arviointikriteerien ja tuomaritoiminnan läpinäkyvyyden parantaminen voisi tukea tanssijoiden ja koreografien luovuutta sekä edistää oikeudenmukaisuutta kilpailutilanteissa. On tärkeää pohtia, missä määrin arvioinnin tulee ohjata tanssin kehitystä ja missä vaiheessa sen pitäisi antaa tilaa yksilölliselle taiteelliselle ilmaisulle.

Tanssikatselmukset tarjoavat kilpailuille vaihtoehtoisen tavan arvioida ja kehittää tanssia, erityisesti tanssikasvatuksen ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Suomessa on useita vakiintuneita katselmuksia, kuten Arktiset Askeleet ja Pyörretanssitapahtuma, joissa korostetaan taiteellista ilmaisua, kokonaisvaltaista palautetta ja yhteisöllistä kokemusta.

Toisin kuin kilpailuissa, joissa usein haetaan teknistä suorituksen täydellisyyttä ja tarkkaa pisteytystä, katselmuksissa arviointi on monipuolisempaa ja keskittyy muun muassa esityksen ilmaisuun, musiikilliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen sekä ryhmän yhteistyöhön. Katselmukset myös usein mahdollistavat laajemman kirjallisen palautteenannon.

Vaikka katselmukset ja kilpailut eroavat toisistaan, niissä käytetään osittain samoja arviointikriteerejä, kuten koreografian laadun ja esiintymisen vaikuttavuuden arviointia. Keskeinen ero on kuitenkin siinä, että katselmuksissa painotetaan tanssijoiden yksilöllistä kehittymistä ja tanssikasvatuksellisia arvoja kilpailullisen menestyksen sijaan. Tämä tekee katselmuksista arvokkaan osan suomalaisen tanssin kenttää ja antaa etenkin lapsille ja nuorille laajemman ymmärryksen tanssista taidemuotona.

5.3. Tanssin kilpailukulttuurin opit

Tanssikilpailut ovat monipuolinen ilmiö, joka tarjoaa sekä mahdollisuuksia että haasteita tanssijoille, valmentajille ja koreografeille. Haastateltavien Kristina Norri-Seurasen ja Suvi Lehvosen näkemykset tuovat esille kilpailujen inspiroivan ja kehittävän puolen, mutta myös niihin liittyvät varjopuolet.

Kilpailuiden merkitys tanssijoiden kehitykselle on kiistanalainen. Ne tarjoavat paitsi esiintymiskokemusta ja paineensietokyvyn kehittymistä, myös mahdollisuuden

peilata omaa tanssijuuttaan muihin. Muiden kilpailijoiden seuraaminen voi laajentaa tanssikäsitystä ja auttaa hahmottamaan omia vahvuuksia. Lisäksi kilpailut rytmittävät harjoittelua ja toimivat tärkeinä välitavoitteina tanssijoille. Ne mahdollistavat myös korkeatasoisten ja huolellisesti valmisteltujen koreografioiden luomisen, sillä kilpailutoimintaan panostetaan usein enemmän kuin tavallisiin tanssitunteihin.

Kilpailukulttuurin haasteet liittyvät erityisesti henkiseen kuormitukseen, vertailuun ja arvioinnin subjektiivisuuteen. Esiin nousi myös yksittäisten toimijoiden ja tanssikoulujen sisäänpäin kääntyminen, jonka koetaan tehneen kilpailuista aiempaa vähemmän yhteisöllisiä tapahtumia.

Kilpailuiden arviointimenetelmät ovat myös keskustelun aihe. Molemmat haastattavat arvostavat monipuolista arviointia, mutta tunnistavat sen haasteet. Numeraalinen arviointi voi olla selkeää, mutta se ei aina tavoita tanssin taiteellista ulottuvuutta, kun taas kirjallinen palaute voi olla ristiriitaista tai liian suppeaa. Toisaalta kaikki arviointi voi olla ristiriitaista, jos tuomarit tai raatilaiset ovat kovin eri mielisiä. Tämä korostaa sitä, että tanssia on vaikea arvostella objektiivisesti, ja kilpailujen lopputulokset ovat usein vain muutaman ihmisen näkemys kyseisestä esityksestä.

Lopulta kilpailukulttuurin vaikutukset tanssijoihin ja heidän kehitykseensä riippuvat pitkälti siitä, miten kilpailut nähdään ja miten niihin suhtaudutaan. Oikein ohjattuna kilpailut voivat tarjota merkittäviä oppimiskokemuksia, motivaatiota ja inspiraatiota. Toisaalta on tärkeää varoa liiallista vertailua ja itsekritiisyyttä, jotka voivat heikentää tanssijoiden motivaatiota ja itsevarmuutta. Kilpailukulttuurin kehittämässä tulisikin painottaa avoimuutta, yhteisöllisyyttä ja sekä tanssijoiden-, että lajin kehitystä.

5.4. Kilpailujen opit tanssinopetuksen apuna

Haastattelujen perusteella voidaan todeta, että showtanssin kilpailukulttuuri vaikuttaa monin tavoin tanssinopetukseen, mutta sen hyödyt ja haasteet riippuvat opettajan lähestymistavasta.

Molemmat haastateltavat pitävät monipuolista arviointia hyödyllisenä. Numeerinen ja kirjallinen palaute tukevat oppimista, mutta niiden hyödyntäminen vaatii kriittistä tulkintaa. Erityisesti kirjallinen palaute voi olla ristiriitaista tai rajallista lyhyen kirjoitusajan vuoksi.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kilpailukulttuurin hyödyntäminen tanssinopetuksessa voi olla monimuotoista. Kilpailut tarjoavat mahdollisuuden kehittää tanssiteknisiä taitoja, esiintymiskokemusta ja palautteen vastaanottamista, mutta niiden ei tulisi määrittää tanssijan tai koreografin taiteellista ilmaisua. Opettajan tehtävä on tasapainottaa kilpailulliset tavoitteet ja tanssin taiteellinen sekä pedagoginen merkitys. Opettajan on myös tarpeellista miettiä, mistä arviointitavasta ja tanssitapahtumasta juuri hänen oppilaansa hyötyisivät, ja minkälainen konteksti tukee parhaiten juuri heidän tavoitteitaan. Näin saadaan tanssitapahtumat, ja tanssin opetus tukemaan toinen toisiaan.

LÄHTEET

Aistola, T 2022. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Tuomarin objektiivisuuden varmistaminen arvostelulajin tuomaroinnissa – Malleja videotarkistuksen käyttöönotosta joukkuevoimisteluun. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/784718/Aistola_Tinja.pdf?sequence=2 Luettu 4.4.2025.

Attitude Helsinki 2025. Opettajat. Luettavissa: <https://www.attitudehelsinki.com/opettajat> Luettu 26.3.2024.

Dance Actions 2025. Lajit. Luettavissa: <https://www.danceactions.fi/lajit> Luettu 12.1.2025.

ePressi 2025. Arktiset Askeleet -tapahtuman teokset on valittu. Luettavissa: <https://www.epressi.com/tiedotteet/kulttuuri/arktiset-askeleet-tapahtuman-teokset-on-valittu.html> Luettu 1.3.2025.

Etelä-Savon tanssiopisto 2025. Nuorille. Luettavissa: <https://www.esto.fi/nuorille> Luettu 12.1.2025.

Finnish Dance Organisation 2025. Performing Arts. Luettavissa: <https://www.fdo.fi/performing-arts> Luettu 12.1.2025.

International Dance Organisation 2025. IDO Dance Sports Rules and Regulations (Jan. 2024). Luettavissa: <https://www.ido-dance.org/ceis/ido/rules/2024-IDO-Rule-Book.pdf> Luettu 13.1.2025.

Kauppinen, P. 2025. Tanssi ja kilpailutoiminta. (Vaatii käyttöoikeuden) Luettu 2.3.2025.

Keski-Liikala, T. 2020. Miten suhtautua tanssin arvioimiseen? Suomen Voimisteluliitto. Luettavissa: <https://www.voimistelu.fi/blog/uutinen/miten-suhtautua-tanssin-arvioimiseen/#:~:text=Laadukkaaseen%20arvioinnin%20antamiseen%20sek%C3%A4%20sen%20vastaanottamiseen%20kannattaakin%20panostaa,l%C3%A4ht%C3%B6kohtaisesti%20aina%20jotain%20uutta%2C%20ennen%20n%C3%A4kem%C3%A4t%C3%B6nt%C3%A4%20ja%20ainutlaatuisia.> Luettu 20.1.2025.

Kuntaliitto 2025. Kaupunkien ja kuntien lukumäärät ja väestötiedot. Luettavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/kaupunkien-ja-kuntien-lukumaarat-ja-vaestotiedot> Luettu 25.3.2025.

Lahden Tanssiopisto 2025. Lajit ja varusteet. Luettavissa: <https://www.lahdentanssiopisto.fi/lajit-ja-varusteet> Luettu 12.1.2025.

Lehikoinen, Kai 2014. Tanssi sanoiksi: tanssianalyysin perusteita. Taideyliopisto. Luettavissa: https://taju.uniarts.fi/bitstream/handle/10024/6996/Kinesis_4.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu 4.4.2025.

Nurmijärven tanssiopisto 2025. *Showjazz*. Luettavissa: <https://www.nto.fi/showjazz> Luettu 12.1.2025.

Opetushallitus 2005. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetus-suunnitelman perusteet 2005. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet> Luettu 4.4.2025.

Opetushallitus 2017. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetus-suunnitelman perusteet 2017. Luettavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186919_taideen_perusopetuksen_yleisen_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017-1_0.pdf Luettu 4.4.2025.

Oulun ammattikorkeakoulu 2025. Yleisölle. Luettavissa: <https://www.oamk.fi/yleisolle> Luettu 1.3.2025.

Pirkanmaan tanssiopisto 2025. Tanssilajit. Luettavissa: <https://www.pirkanmaantanssiopisto.fi/tanssilajit> Luettu 12.1.2025.

Pyörre 2025. Tapahtuma ja tekijät. Luettavissa: <https://www.pyorretanssi.fi/tapahtuma-ja-tekijat> Luettu 2.3.2025.

Tanssikeskus Citydance 2025. Lajivalikoima. Saatavilla: <https://www.citydance.fi/lajivalikoima> Luettu 12.1.2025.

Tanssikoulu DCA 2025. Tuntikuvaukset. Show. Luettavissa: <https://www.tanssikouludca.fi/tunnit/show/> Luettu 12.1.2025.

LIITTEET

Liite 1

Alla Finnish Dance Organizationin, 2024 3D- järjestelmän osa-alueet tarkemmin eriteltynä.

Tekniikka (T)

- Tanssin alkuperäisen tyylin ja lajille luonteenomaisten piirteiden esilletuonti
- Esityksen liikkeiden vaikeustaso

Yhdenaikaisuus musiikin ja kanssaesiintyjien kanssa

- Liikkeen ja musiikin yhteys ja kyky noudattaa musiikin jaksottelua, rytmillinen tarkkuus
- Tasapaino (myös off-balance työskentely)
- Kehonhallinta, ketteryys
- Notkeus
- Liikkeen sulavuus
- Kestävyys, voima, energia

Kompositio (C)

- Liikkeet, liikesarjat ja rytmit, sekä niiden variaatiot
- Rivit, piirit ja muut kuviot, jotka ovat osa koreografista kokonaisuutta
- Tasojen käyttö, ulottuvuus
- Tilankäyttö tanssilattialla
- Musiikin ja sen jaksottelun käyttö, musiikin yhteys teemaan ja liikkeeseen

- Liikkeen, musiikin ja teeman yhteys
- Luovuus, omaperäisyys, rohkeus erottautumiseen
- Draamallisuus sekä visuaaliset ja teatraaliset efektit

Ilmiasu (I)

- Kehollinen ja tunteellinen ilmaisu sekä esittäminen, kyky vangita yleisö
- Tanssijoiden välinen keskinäinen vuorovaikutus ja yhteys
- Läsnäolo ja karisma
- Rekvisiitan, esiintymisasun, meikin ja yleisen olemuksen yhteensopivuus keskenään ja suhteessa esityksen teemaan, musiikkiin, liikkeisiin ja muihin esityksen keskeisiin piirteisiin
- Asiaankuuluva, ja kantajalleen sopiva asu
- Asiaankuuluva meikki
- Hiusten, vartalon ja asun yleinen siisteys ja olemus